

การพัฒนามาตรวัดทักษะชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา
A Development of Life Skill Scales for Vocational Student,
Chachoengsao Province

สุจิตรา ตรีรัตนกุล¹ ดร.ปิยะทิพย์ ประดุงพรหม² ดร.กนก พานทอง² ผศ.ดร.รุ่งฟ้า กิติยานุสันต์³
SUJITRA TREERATTANANUKOOL¹, Dr.PIYATHIP PRADUJPROM²,
Dr.KANOK PANTONG², Asst. Prof. ROONGFA KITIYANUSAN³

Received : 8/3/2020

Revised : 1/4/2021

Accepted : 25/5/2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนามาตรวัดทักษะชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษา และตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดทักษะชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้งในด้านคุณภาพรายข้อ ความตรงและความเที่ยงทั้งฉบับ ประชากรเป็นนักเรียนที่ศึกษาด้วยวิธีเทียบโอนความรู้และประสบการณ์งานอาชีพ วิทยาลัยการอาชีพบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 343 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติพื้นฐานของมาตรวัดทักษะชีวิต วิเคราะห์ค่าดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเที่ยงด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่า

มาตรวัดทักษะชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งสิ้น 117 ข้อ ซึ่งจำแนกเป็นองค์ประกอบหลัก 10 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการตัดสินใจ (11 ข้อ) 2) ด้านการแก้ปัญหา (11 ข้อ) 3) ด้านการคิดสร้างสรรค์ (11 ข้อ) 4) ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (10 ข้อ) 5) ด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (12 ข้อ) 6) ด้านการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (14 ข้อ) 7) ด้านการตระหนักรู้ในตน (15 ข้อ) 8) ด้านการเข้าใจผู้อื่น (12 ข้อ) 9) ด้านการ

¹ วิทยาลัยการอาชีพบางปะกง

Bangpakong Industrial and Community Education College

* Corresponding author: Tel 085-3893969 E-mail: aungjung_42@hotmail.com

² วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

Research Methodology & Cognitive Science, Burapha University

³ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Faculty of Education, Burapha University

จัดการกับอารมณ์ (10 ข้อ) และ 10) ด้านการจัดการความเครียด (11 ข้อ) ข้อคำถามทุกข้อมีความตรงเชิงเนื้อหาทั้งหมด (S-CVI/Ave) เท่ากับ .93 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.453 ถึง 0.749 ค่าความเที่ยงแต่ละด้านตั้งแต่ 0.912 ถึง 0.953 และค่าความเที่ยงทั้งหมด เท่ากับ 0.989

คำสำคัญ: มาตรฐาน/ ทักษะชีวิต/ นักเรียนอาชีวศึกษา

Abstract

These objectives of this research were to study the development and measurement of life skill scales for vocational students in Chachoengsao province, in terms of item analysis, accuracy and validity through all questions. The population, a total of 343, were the vocational students using knowledge transfer and subject experience from Bangpakong Industrial and Community Education College in the academic year 2017. The obtained data were analyzed by Life skill scales-based statistics and the discrimination and validity values were analyzed by the package software.

By research studying, it was found that the life skill scales for vocational students in Chachoengsao province characterized with 5 estimated value levels. The life skill scales consisted of 117 questions, classified into 10 key elements as 1) Decision Making (11 items) 2) Problem Solving (11 items) 3) Creative Thinking (11 items) 4) Critical Thinking (10 items) 5) Effective Communication (12 items) 6) Interpersonal Relationship (14 items) 7) Self-awareness (15 items) 8) Empathy (12 items) 9) Coping with Emotions (10 items) and 10) Coping with Stress (11 items). Every question had a content validity through all questions (S-CVI/Ave) with .93. The discrimination value ranged from 0.453 to 0.749. The validity value each element ranged from 0.912 to 0.953, and The validity through all questions was 0.989.

Keywords: Scales/ Life Skill/ Vocational Students

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านวิทยาการการแพทย์ การพิมพ์ การศึกษาและการใช้ภาษาอังกฤษ สังคมไทยมีวิวัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองทั้งในเมืองและชนบท ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ลักษณะสังคมไทยเป็นสังคมใหญ่มีการเจริญก้าวหน้าทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง สภาพสังคมไทยมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับระบบเศรษฐกิจ สังคมเมืองใหญ่และเมืองหลวง มีการพาณิชย์และอุตสาหกรรมเข้ามาเกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างรวดเร็ว (มหาวิทยาลัย

ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2559) ซึ่งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้ครอบงำและทำให้สังคมทั่วโลกปรับเปลี่ยนไป อย่างรวดเร็ว จนยากที่จะต้านทาน หรือห้ามเยาวชนมิให้ไหลไปตามกระแสของยุคโลกาภิวัตน์ที่มีทั้งผลดีและผลเสียได้ ดังนั้นจึงเกิดปัญหากับเด็กและเยาวชน อันเป็นผลมาจากสังคมบริโภคนิยมอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2559)

ประเทศไทยได้เข้าสู่ยุคนิยมและเทคโนโลยี สภาพสังคม และวิถีชีวิตประชาชนก็เปลี่ยนไปจากเดิม พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนมีการเปลี่ยนแปลงไปสภาพสังคมเข้าสู่ภาวะเสื่อมถอย จากสาเหตุหลายประการที่เป็นปัจจัยให้เด็กและเยาวชนอยู่ในสถานการณ์จนน่าวิตก (ผดุง จิตเจื้อจุน, 2562) และจากการรายงานข่าวของ สยามรัฐ (2560) ถึงสาเหตุของนักเรียนอาชีวศึกษายกพวกตีกัน เป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บ ซึ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นสะท้อนถึงปัญหาสังคม โดยเฉพาะการใช้ความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความคิด ขาดทักษะการจัดการอารมณ์ มีความอดทนต่ำ เนื่องจากนักเรียนอาชีวศึกษาขาดทักษะชีวิต ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษาโดยเฉพาะในกลุ่มอาชีวศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ศึกษาค้นหาวิธีการคิดใหม่ ๆ และการแก้ไขปัญหาได้ (World Health Organization, 1997) ทักษะชีวิตคือ ความสามารถในการปรับตัวและพฤติกรรมในเชิงบวกที่แต่ละบุคคลสามารถจัดการกับความต้อการและความท้าทายในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Giri & Sharma, 2016) แนวคิดของ WHO (1997) ได้กำหนดองค์ประกอบของทักษะชีวิต 10 ประการ ดังนี้ 1) ทักษะการตัดสินใจ 2) ทักษะการแก้ปัญหา 3) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5) ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 6) ทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล 7) ทักษะการตระหนักรู้ในตน 8) ทักษะการเข้าใจผู้อื่น 9) ทักษะ การจัดการกับอารมณ์ และ 10) การจัดการความเครียด

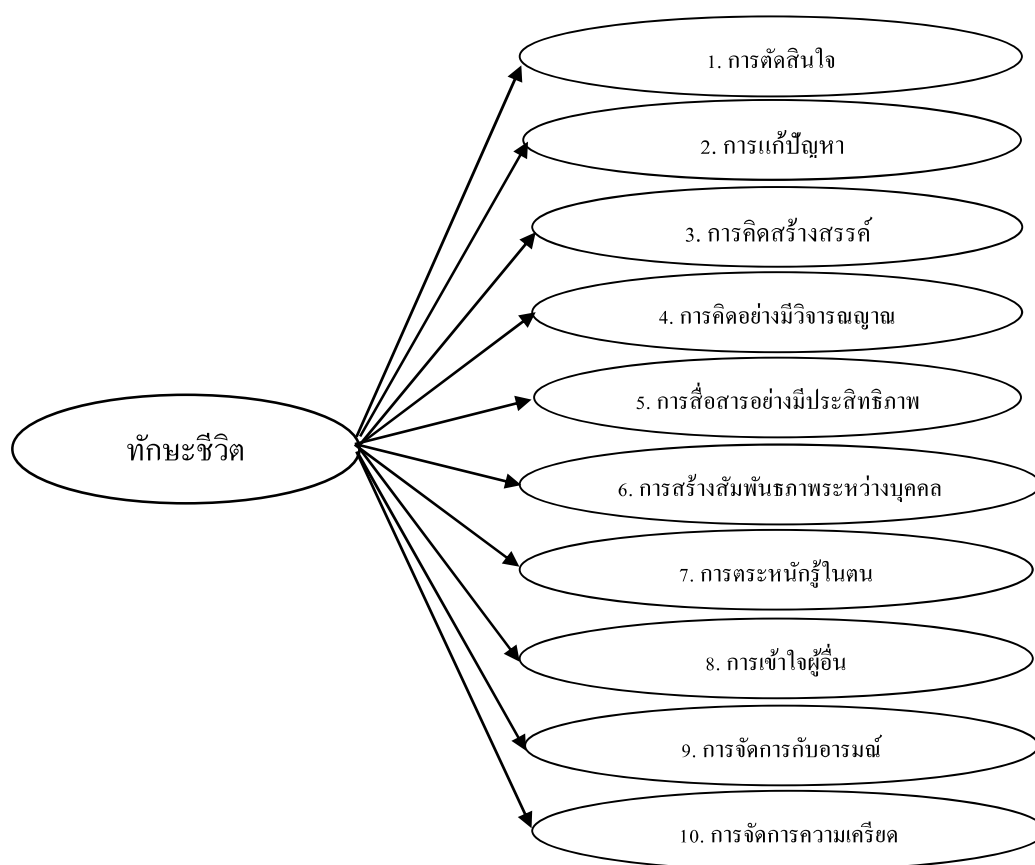
จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาวัยรุ่นทำให้สะท้อนเห็นความอ่อนแอทางจิตใจ ขาดความรักความอบอุ่นจากครอบครัว ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง ขาดความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน หรือมีกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว มีความคิดกับสิ่งรอบตัวในเชิงลบ นอกจากนี้ยังขาดการตระหนักรู้ในตนเอง รวมทั้งไม่ทักษะชีวิตและไม่สามารถเข้าถึงความสุข ความพอใจในตนเองในทางที่ถูกต้องและเหมาะสม จึงเกิดปัญหาที่เป็นผลกระทบต่องสังคมไทย ซึ่งปัจจุบันทรัพยากรบุคคลที่เป็นที่ต้องการของตลาดงานในภาคอุตสาหกรรมและสถานประกอบการต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ก็คือ เด็กช่าง ที่มีทักษะในการทำงาน มีทักษะสมรรถนะอาชีพ และมีคุณธรรม (คม ชัด ลึก, 2561) แต่จากสถานการณ์ด้านพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นโดยเฉพาะนักเรียนอาชีวศึกษายังมีแนวโน้มในภาพรวมอยู่ในระดับที่น่าห่วง เช่น การดื่มสุรา สูบบุหรี่ การมีเพศสัมพันธ์ความปลอดภัยในการขับขี่ยานพาหนะ และการพกอาวุธ หรือการทะเลาะวิวาท (สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์, 2560: 1) ด้วยเหตุผลนี้ คณะผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนามาตรวัดทักษะชีวิตนักเรียนอาชีวศึกษา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับตรวจสอบ และประเมินสมรรถนะที่สำคัญของนักศึกษา ด้านทักษะชีวิต และได้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะชีวิตที่ดีขึ้นย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ตัวนักศึกษาเอง และเป็นพลังในการขับเคลื่อนองค์กรให้มีคุณภาพและเป็นองค์กรแห่งความสุขเตรียมพร้อมเข้าสู่การพัฒนาของประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนามาตรวัดทักษะชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดทักษะชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยนี้เป็นการพัฒนามาตรวัดทักษะชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา ตามแนวคิดขององค์การอนามัยโลก (WHO, 1997) ผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นที่จะพัฒนามาตรวัดทักษะชีวิต 10 ด้าน ได้แก่ การคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การตระหนักรู้ในตน การเข้าใจผู้อื่น การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล การจัดการกับอารมณ์ และการจัดการความเครียด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้มาตรฐานวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา
2. ได้แนวทางเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับองค์กร ผู้บริหาร สถาบันการศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ในการกำหนดนโยบาย แนวทางส่งเสริมป้องกันเพื่อให้นักเรียนอาชีวศึกษา มีทักษะชีวิตที่เหมาะสม
3. นักวิจัยสามารถใช้มาตรทักษะชีวิตเป็นเครื่องมือสำหรับวัดพฤติกรรมเชิงบวกได้ ซึ่งทักษะชีวิตและตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิงบวกทั้งหลายเหล่านี้ ล้วนแต่ได้รับความสนใจและเป็นเป้าหมายสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษาให้สูงขึ้น

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่ศึกษาด้วยวิธีเทียบโอนความรู้และประสบการณ์งานอาชีพ วิทยาลัยการอาชีพบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 415 คน

2. การพัฒนามาตรวัด

การพัฒนามาตรวัดทักษะชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาทบทวนเอกสารรวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนามาตรวัดทักษะชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา

2.2 วิเคราะห์มิติทัศน์ และเขียนนิยามเชิงปฏิบัติการ องค์ประกอบของทักษะชีวิต โดยเขียนข้อคำถามตามตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การสร้างสัมพันธภาพ การตระหนักรู้ในตน การเห็นใจผู้อื่น การจัดการกับอารมณ์ต่าง ๆ และการจัดการกับความเครียด จากนั้นจึงกำหนดรูปแบบของข้อคำถาม และตัวเลือกรายการคำตอบให้เหมาะสม แล้วจัดรูปแบบการพิมพ์มาตรวัดในภาพรวม

2.3 ตรวจสอบคุณสมบัติทางการวัดของมาตรวัดทักษะชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา ดังนี้

2.3.1 นำมาตรวัดที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้อง ของข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ความเหมาะสมของรายการคำถามที่ใช้ ความถูกต้องของการใช้ ภาษา และความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการวัดตามนิยามเชิงปฏิบัติการ

2.3.2 คำนวณค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ โดยกำหนดให้ข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ต้องมีค่า CVI เท่ากับ 1.00 (Polit & Beck, 2006) จากนั้นจึงปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.3.3 นำมาตรวัดฉบับที่ปรับแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน พร้อมทั้งรับฟังข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วหาค่าความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่ามากกว่า 70 ขึ้นไป (Pallant, 2013: 104)

2.3.4 วิเคราะห์ค่าดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination) ด้วยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อ (Item -total correlation) และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกไม่น้อยกว่า .20 (Hopkins, 1998) รวมทั้งปรับปรุงมาตรวัดให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

2.3.5 จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป มาตรวัดทักษะชีวิต ของนักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา

2.3.6 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงทั้งฉบับของมาตรวัด ด้วยวิธีการตรวจสอบความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 นัดวัน เวลา กับกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และอธิบายขั้นตอนการตอบมาตรวัดทักษะชีวิต

3.3 แจกมาตรวัดทักษะชีวิตให้กลุ่มตัวอย่างทำคนละ 1 ชุด

3.4 ตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบมาตรวัดทักษะชีวิตทุกชุด โดยได้มาตรวัดฯ ที่สมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 343 ชุด จากจำนวนทั้งหมด 415 ชุด คิดเป็นร้อยละ 82.65

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียด ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (CVI) ด้วยโปรแกรม Excel

4.2 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของมาตรวัดทักษะชีวิต วิเคราะห์ค่าดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อ และวิเคราะห์ความเที่ยงด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการวิจัย

1. การพัฒนามาตรวัดทักษะชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา

มาตรวัดทักษะชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 117 ข้อ โดยมีผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดจำนวน 3 คน ซึ่งมาตรวัดทักษะชีวิต แบ่งเป็น 10 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการตัดสินใจ จำนวน 11 ข้อ 2) ด้านการแก้ปัญหา จำนวน 11 ข้อ 3) ด้านการคิดสร้างสรรค์ จำนวน 11 ข้อ 4) ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 10 ข้อ 5) ด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 12 ข้อ 6) ด้านการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล จำนวน 14 ข้อ 7) ด้านการตระหนักรู้ในตน จำนวน 15 ข้อ 8) ด้านการเข้าใจผู้อื่น จำนวน 12 ข้อ

9) ด้านการจัดการกับอารมณ์ จำนวน 10 ข้อ และ 10) ด้านการจัดการความเครียด จำนวน 11 ข้อ โดยมาตรวัดทักษะชีวิต มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาทั้งฉบับ (S-CVI/Ave) เท่ากับ .93

2. ตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดทักษะชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา

มาตรวัดทักษะชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 117 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 10 ด้าน มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเที่ยงของมาตรวัดทักษะชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษา

ทักษะชีวิต	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเที่ยง
1. การตัดสินใจ จำนวน 11 ข้อ	0.533 - 0.739	0.912
2. การแก้ปัญหา จำนวน 11 ข้อ	0.623 - 0.770	0.924
3. การคิดสร้างสรรค์ จำนวน 11 ข้อ	0.643 - 0.770	0.926
4. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 10 ข้อ	0.719 - 0.769	0.936
5. การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 12 ข้อ	0.662 - 0.772	0.935
6. การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล จำนวน 14 ข้อ	0.560 - 0.775	0.932
7. การตระหนักรู้ในตน จำนวน 15 ข้อ	0.662 - 0.787	0.953
8. การเข้าใจผู้อื่น จำนวน 12 ข้อ	0.658 - 0.787	0.940
9. การจัดการกับอารมณ์ จำนวน 10 ข้อ	0.626 - 0.794	0.941
10. การจัดการความเครียด จำนวน 11 ข้อ	0.627 - 0.834	0.946
มาตรวัดทักษะชีวิตทั้งฉบับ	0.453 - 0.749	0.989

จากตารางที่ 1 คุณภาพรายข้อของมาตรวัดทักษะชีวิต มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อของข้อคำถามทั้งฉบับตั้งแต่ 0.453 - 0.749 หมายความว่าข้อคำถามใช้ได้ทุกข้อ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า 1) ด้านการตัดสินใจ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.533 - 0.739 2) ด้านการแก้ปัญหา มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.623 - 0.770 3) ด้านการคิดสร้างสรรค์ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.643 - 0.770 4) ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.719 - 0.769 5) ด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.662 - 0.772 6) ด้านการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.560 - 0.775 7) ด้านการตระหนักรู้ในตน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.662 - 0.787 8) ด้านการเข้าใจผู้อื่น มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.658 - 0.787 9)

ด้านการจัดการกับอารมณ์ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.626 - 0.794 และ 10) ด้านการจัดการความเครียด มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.627 - 0.834

มาตรวัดทักษะชีวิต มีค่าความเที่ยง อยู่ระหว่าง 0.912 - 0.953 เมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงรายด้าน พบว่า 1) ด้านการตัดสินใจ มีค่าเท่ากับ 0.912 2) ด้านการแก้ปัญหา มีค่าเท่ากับ 0.924 3) ด้านการคิดสร้างสรรค์ มีค่าเท่ากับ 0.926 4) ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีค่าเท่ากับ 0.936 5) ด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเท่ากับ 0.935 6) ด้านการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มีค่าเท่ากับ 0.932 7) ด้านการตระหนักรู้ในตน มีค่าเท่ากับ 0.953 8) ด้านการเข้าใจผู้อื่น มีค่าเท่ากับ 0.940 9) ด้านการจัดการกับอารมณ์ มีค่าเท่ากับ 0.941 10) ด้านการจัดการความเครียด มีค่าเท่ากับ 0.925 และค่าความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ 0.989

การอภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนามาตรวัดทักษะชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา

การพัฒนามาตรวัดทักษะชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือให้เหมาะสม กำหนดขอบเขตและโครงสร้างของเนื้อหาของแบบสอบถามที่จะใช้ศึกษาเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ โดยมีข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 117 ข้อ จำแนกเป็นองค์ประกอบหลัก 10 ด้าน ตามองค์การอนามัยโลก (WHO) ที่ได้กำหนดองค์ประกอบของทักษะชีวิตไว้ 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ทักษะการตัดสินใจ 2) ทักษะการแก้ปัญหา 3) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5) ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 6) ทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล 7) ทักษะการตระหนักรู้ในตน 8) ทักษะการเข้าใจผู้อื่น 9) ทักษะการจัดการกับอารมณ์ และ 10) การจัดการความเครียด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุสิต ทิบุญมา, ไพศาล วรคำ, และพงศ์ธร โพธิ์พลศักดิ์ (2556) ได้ศึกษาเรื่องการสร้างแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า แบบวัดทักษะชีวิตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 120 ข้อคำถาม โดยแบ่งเป็นองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้ ด้านพุทธิพิสัย ประกอบด้วยทักษะด้านการคิด มีข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ ด้านจิตพิสัย ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านความตระหนักรู้ในตน มีข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ 2) ทักษะด้านความรับผิดชอบต่อสังคม มีข้อคำถาม จำนวน 20 ข้อ และด้านทักษะพิสัย ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพ มีข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ 2) ทักษะด้านการตัดสินใจ มีข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ และ 3) ทักษะด้านการจัดการกับอารมณ์ มีข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ

2. ตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดทักษะชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา

มาตรวัดทักษะชีวิต มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาทั้งฉบับ (S-CVI/Ave) เท่ากับ .93 จากข้อคำถามจำนวนทั้งหมด 117 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อของข้อคำถามทั้งฉบับตั้งแต่ 0.453-0.749 และค่าความเที่ยง อยู่ระหว่าง 0.912 - 0.953 ทั้งนี้เป็นเพราะมาตรวัดทักษะชีวิตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านการทดลองใช้ (Try Out) จากวิทยาลัยการอาชีพพนมสารคาม แล้วทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องทางด้านภาษาในข้อ

คำถามให้ชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจง่าย จึงทำให้มาตรวัดทักษะชีวิตนักเรียนอาชีวศึกษา มีค่าความเที่ยงค่อนข้างสูง และมาตรวัดที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ ซึ่ง Pallant (2013, p. 104) กล่าวว่า การหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยการทดสอบวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach Alpha Coefficient) ควรมีค่ามากกว่า .70 ขึ้นไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. มาตรวัดทักษะชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับองค์กร ผู้บริหาร สถาบันการศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ในการกำหนดนโยบาย แนวทางส่งเสริมป้องกันเพื่อให้นักเรียนอาชีวศึกษา มีทักษะชีวิตที่เหมาะสม
2. ผู้บริหารและครูผู้สอนสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการพัฒนามาตรวัดทักษะชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา มาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำกิจกรรม ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนอาชีวศึกษา มีทักษะชีวิตที่ดีได้อีกทางหนึ่ง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการพัฒนามาตรวัดทักษะชีวิตในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา
2. ควรพัฒนามาตรวัดทักษะชีวิตในรูปแบบแอปพลิเคชัน ซึ่งเป็นโปรแกรมที่อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ที่ออกแบบมาสำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่ทุกชนิด

เอกสารอ้างอิง

- คม ชัด ลึก. (2561). อาชีวะไทยปรับตัวสู่สากล ผลิต “เด็กช่างพรีเมียม” 4.0. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 30 มกราคม 2562, จาก <https://www.komchadluek.net/news/edu-health/339165>
- ดุสิต ทิบุญมา ไพศาล วรคำ และ พงศ์ธร โพธิ์พลูศักดิ์. (2556). การสร้างแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 7(3), 137-146
- ผดุง จิตเจื้อจุน. (2562). สถานการณ์ปัจจุบันของเด็กและเยาวชนไทยนำวิกฤตในอนาคตยิ่งน่าเป็นห่วง. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 21 มกราคม 2562, จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_1313057
- มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. (2559). สังคมไทยสังคมโลก. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 23 มกราคม 2562, จาก <http://www.bsru.ac.th/identity/archives/2619>

- สยามรัฐ. (2560). เสริมทักษะชีวิตแก่วัยรุ่นดีกัน. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 26 มกราคม 2562, จาก <https://siamrath.co.th/n/18615>
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2559). เยาวชนไทย ท่ามกลางกระแสโลก จะเป็นพลังแห่งอนาคตหรือความสิ้นหวังในสังคม. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 21 มกราคม 2562, จาก https://www.mculture.go.th/young_th/article_view.php?nid=143
- สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์. (2560). คู่มือโปรแกรมทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บริษัท ปิยอนด์พับลิชชิง จำกัด
- Giri, D., & Sharma, J. (February, 2016). Promotion of life skill education for asolescents Retrieved from. https://www.researchgate.net/publication/292078617_Promotion_of_Life_Skill_Education_for_Adolescents
- Hopkins, K. D. (1998). Educational and Psychological Measurement and Evaluation. MA: Allyn & Bacon.
- Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. Archives of psychology. 3(1), 42-48
- Pallant, J.(2013). SPSS Survival manual: A step by step guide to data analysis using the SPSS program (5th ed.). Maidenhead, Berkshire, England : McGraw-Hill.
- Polite, D. F., & Beck, C. T. (2006). The Content Validity Index: Are you sure you know what's being reported? Critique and Recommendations. Research in Nursing & Health, 29, 489-497.
- Strickland, O., Lenz, E. R., & Waltz, C. F., (2010). Measurement in nursing and health research. Springer Pub.
- World Health Organization. (1997). Life skills education in schools (revised edition). Geneva : World Health Organization - Programme on Mental Health.